

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2025-10-14 Nr. 1.03-0392

Į 2025-09-25 Nr. 2D-2296 (5.44 E)

DĖL LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO SEKTORIAUS ATSTOVAVIMO RENGIANTIS BŽŪP 2028–2034 M. LAIKOTARPIUI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai), vienijantys 37 žemdirbių ir kaimo gyventojų interesams atstovaujančias organizacijas, dėkoja už kvietimą įsitraukti į pasirengimą naujam Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) 2028-2034 m. perspektyvos laikotarpiui bei kartu formuoti Lietuvos pozicijas.

Rūmai, būdami Copa-Cogeca nariais, nuolat dalyvauja šių organizacijų diskusijose ir prisideda prie bendrų europinių pozicijų. Informuojame, kad Copa-Cogeca, kaip ir daugelis kitų Europos Sąjungos ūkininkų organizacijų, nepritaria dabartiniams Europos Komisijos (EK) pasiūlymams dėl BŽŪP ateities, nes jie kelia egzistencinę grėsmę ūkininkų konkurencingumui, bendrosios rinkos stabilumui bei ES aprūpinimui maistu.

Maisto gamyba – strateginė vertybė, kurios negalima paaukoti kitų politikų sąskaita. Žemės ūkis turi išlikti vienu iš kertinių ES prioritetų, užtikrinančiu aprūpinimą maistu, kaimo gyvybingumą bei sąžiningas sąlygas ūkininkams visoje ES. Atsižvelgiant į tai, teikiame šiuos pagrindinius pastebėjimus:

1. EK siūlomas ženklus BŽŪP biudžeto sumažinimas neatitinka šiandienos ekonominių, socialinių, geopolitinių ir klimato iššūkių. Toks mažinimas apribotų žemės ūkio sektoriaus investicijas, silpnintų ūkių atsparumą klimato bei geopolitiniams iššūkiams ir mažintų ES maisto saugumą;

2. Dviejų ramsčių BŽŪP struktūros panaikinimas sunaikintų iki šiol veikusią sistemą, kuri suteikė lankstumo ir aiškiai atskyrė skirtingus politikos tikslus. Lietuvai tai ypač svarbu, kadangi kaimo plėtros priemonės buvo kertinis modernizacijos, bendruomenių stiprinimo ir investicijų šaltinis. Siūlomas EŽŪGF ir EŽŪFKP sujungimas į vieną fondą iš esmės pakeistų BŽŪP teisinę struktūrą ir pažeistų Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas, kuriomis grindžiama bendra žemės ūkio politika. Toks modelis suskaidytų BŽŪP į nacionalines politikos dalis, panaikintų vienodas konkurencines sąlygas ir keltų grėsmę bendrosios rinkos vientisumui;

3. Naujoji schema, grindžiama Nacionalinės ir regioninės partnerystės planu (NRPP), reikštų daugiau centralizacijos ir mažiau galimybių atsižvelgti į specifinius Lietuvos poreikius. Smulkūs ir vidutiniai ūkiai, taip pat vietos bendruomenių iniciatyvos, gali likti nuošalyje;

4. Numatomi nauji socialiniai, duomenų atsekamumo ir atitikties reikalavimai reikšmingai padidintų administracinę našą. Ypač tai apsunkintų smulkiuosius ūkius ir darbo jėga intensyvius sektorius (daržininkystę, sodininkystę, uogininkystę, gyvulininkystę ir pan.), kuriems

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

papildomos prievolės gali tapti barjeru dalyvauti paramos priemonėse. Vietoje žadėto biurokratijos mažinimo, ūkininkai rizikuoja patirti dar didesnę administracinę naštą, kuri gali atbaidyti dalį ūkių nuo dalyvavimo paramos priemonėse ir silpninti jų konkurencingumą;

5. Pasisakome už tai, kad diskusijos dėl tiesioginių išmokų pagrindinės išmokos ribojimo būtų tęsiamos, siekiant priimti socialiai teisingiausią sprendimą. Mūsų nuomone, išmokų ribojimas yra būtinas siekiant užtikrinti sąžiningesnę paramos paskirstymą, stiprinti smulkių ir vidutinių ūkių gyvybingumą bei skatinti ūkių įvairovę. Dabartinis EK pasiūlymas kelia klausimų dėl proporcingumo ir poveikio atskiroms ūkio grupėms, todėl būtina užtikrinti, kad ribojimai būtų nustatomi skaidriai, socialiai pagrįstai ir atsižvelgiant į nacionalines sąlygas bei tikslus.

Atsižvelgdami į Copa-Cogeca vykstančias diskusijas bei Lietuvos žemdirbių interesus, Rūmai:

- siūlo nepritarti dabartinės formos EK pasiūlymams bei raginti Europos Komisiją, Europos Parlamentą ir Tarybą juos iš esmės peržiūrėti;
- pabrėžia būtinybę išsaugoti BŽŪP savitumą, jos dviejų ramsčių struktūrą ir aiškiai atskirtą fondą;
- prašo užtikrinti pakankamą, nuo infliacijos apsaugotą finansavimą, kuris leistų pasiekti ekonominius, aplinkosauginius ir socialinius tikslus;
- siūlo išlaikyti nacionalinį lankstumą ir proporcingus reikalavimus, kad visų tipų ūkiai galėtų realiai dalyvauti paramos priemonėse;
- siūlo pratęsti diskusijas dėl tiesioginių išmokų ribojimo, siekiant priimti socialiai teisingiausią ir Lietuvos sąlygas atitinkantį sprendimą.

Rūmai yra pasirengę ir toliau aktyviai bendradarbiauti su Žemės ūkio ministerija rengiant nacionalines pozicijas, kad Lietuvos ūkininkų balsas būtų aiškiai girdimas ir ginamas ES institucijose.

Pagarbiai

Pirmininkas

dr. Arūnas Svitojus